

POVESTIRE

DIN ALTE VREMI

de CONST. CEHAN-RACOVITĂ

(11)

Nu, nu, ascultă de mine: ele îți zdruncină sănătatea. Si unul și altul se uitau într-o înțelegere mută și adâncă. Japănesea după o oarecare gândire, adăugă: — Boerul, oare ce face? — El anu, cum îi e firea amar-nică: o fi la Nistru. Sabia lui o fi împrăștiind moarte. Numai de nu i s'ar întâmpla nimic.

trecut și țara a rămas cât va fi un cer și un pământ, iar ochii preotului se făcuseră mai mari plătind în ei o lumină deosebită, izvorită din sufletul acela ca de apostol. Cum era fereastra deschisă, din ograda se auzia zgomot. Japănesea se uită afară și peste o clipă își întoarse privirea la preot, spunând: — Sunt aici. — Iar fata, bățând din palme de bucurie: — Si tata? — Nu, nu, puinle, bejenarii. — Ce sunt bejenarii aceștia, mamă? întrebă copila nedumerită. — Ai să vezi... Oamenii cari rătăcesc pe drumuri de spaima păgânilor.

bețe de-alungul unui trup lung și desirat, cu mustața roșcată deasupra unei buze înrăstată de eufit, prin care se vedeau doi dinți lași și cu fața întunecată, dar bun la suflet, cum văzu că pe poartă intră patru cară, împrejmuite de ființi năcăjite, se repezi înainte-le. Un bătrân, încovalat puțin parcă de vremi, ce era în fruntea carilor, mânănd boii, ridicându-și privirea îndurerată, întrebă cu sfială: — Putem odihni? — La curte se poate odihni orice creștin bun, răspuse vătavul cam găngav și arătând cu mâna mare și păroasă: „Deocamdată trageți carale acolo, la umbră.”

virea plină de duioșie. Jupâneasa care îi eși în întâmpinare, i-se strecură pe chip o undă de părere de rău în același timp picurându-i vorbele dulci: — Bine ai venit, mlădiță de boer. — Bine v'am găsit, răspuse tânăra care sosise. Ea avea obrajii moi și albi, ochii ei albaștrii dimineții, încondeiați de sprințene mari și arcuite, cu pleoapele cari tremurau ca două aripioare de pasăre oboșită. — Rătăcesc pe drumuri și mă rog de un adăpost, sfârși și genele-i erau umede. — Nu mai fi tristă, Domniță, — o mângie cu vorbe japănesea, — aici vei fi ca acasă iar eu o soră mai mare. — O cât ești de bună, îi tremură glasul pribegiei, n'am să te uit până la moarte, — și amândouă se îmbrățișară în sărutări.

Copila care până acum urmărise cu ochii orice mișcare, întrebă cu gingașie pe Domniță, pareă ar fi cunoscut-o de mult: — Așa-i că nu ai să pleci degrabă de la noi? Și nu ai să plângi ca mama? Ce bine îmi pare, ce bine!... bățând din palme de bucurie. La dorința japăneșei, cu toții se îndreptară spre cară. Cum o văzură țarancele cu chipurile și mânele părlete de soare, cu picioarele desculte și încălțate cu pulbere, îmbrobodite cu ștergare albe, pe rând, îi sărutară dreapta stipe dos și pe față. Erau de toate zecce, din care două bătrâne. Una din ele mai desghetată, cu trăsături energice, dar totuși cu un vino încoace, cu două licăriri din farmecul nopții în privire, își arătă dinții albi: — Mărire ta, ne-a dus aici un moldovan din sat; ne-a grăit că ești bună ca pâinea. Și tăcu.

și privi în fiecare zi cu drag, nici graiul meu care vă va mângâia, nici sufletu-mi care va fi aproape de voi. O bătrână îi sărută haina iar preotul rămase în mijlocul lor să-i mai întrebe și de una și de alta. Jupâneasa dinpreună cu Domnița intrară în o camară cu fereastra ce da în livadă. — Odaia acesta îți va fi cuib de odihnă, grăi gazda, amu ai nevoie să dormi oleacă după atâta oboșală și gânduri. Și o lăsa singură. O țigancă oacheșă și cu mlădieri de sopărlă, îndată îi aduse buclucurile din butca și apă proaspătă. Domnița se premoni, se spălă pe mâini și pe față, se îmbrăcă în alte strae, se mai uită dornică pe fereastra la noii groși, apoi încecă să închidă ochii, căci în adevăr simțea nevoia să o cuprindă somnul de oarece o dureau și tâmpilele. Nu putu să doarmă de cât puțin, poate un ceas și neliniștită iar se sculă, deschizând și ușa. În vremea asta japănesea mereu se gândia la noua venită; îi era dragă din clipa care o văzuse și o prietenie se născuse în inima ei, o prietenie caldă, așa cum numai în un suflet cinstit poate fi. Ii părea bine că venit; se va purta în așa fel cu Domnița, în cât zilele cât le va petrece aproape de ea să fie ușurătoare și nice să nu simtă că-i departe de cuibul părintesc. Ea porunci țigancii să fie cu băgare de seamă și să nu-i lipsească nimica fiecei de boer. Poste puțin clipa țigancă îi spuse că Domnița nu doarme și se plimbă prin odaie.

Jupâneasa trecu pragul, întrebând: — Atâta ț-a fost odihna, Domniță? — Atâta. Gândurile nu-mi dau pace. — Lasă-le pârda!nicului de gânduri. Și japănesea o împrejmuie cu o privire bună. Domnița se așeză pe ladă iar Stana luă un scaun greu de stejar. Incepu firul vorbei: — Nu fie cu bănat din ce neam ești, Domniță? — Din neamul spătarului Rosetti. Am auzit, am auzit de faima acestui boer, și din ce sat? — Din satul Fântânele, aproape de malul Nistrului. — Nistru, Nistru, apă blăstămată! suspină japănesea. Și cum te numești Domniță? — Teofana. Ce frumos nume Teofana. Așa-i că-mi dai voie să-ți zie de amu înainte Teofana? și tu mie Stana. — Nu sunt vrednică de atâta cinste — răspuse oarecum stingherită tânăra de 18 ani, căci nu avea mai mulți. Și japănesea îi spuse din ce neam se coboară și cine-i boerul și alte lucruri mărunte; deodată îi veni în minte. — Boerii unde au rămas de ai venit singură? La această întrebare inima Domniței se umplu de o adâncă tristote lăuntrică, strecurată ca o umbră de amurg pe chipul ei gingaș, aproape neluată în seamă de cât de un ochi înțelegător cum era al japăneșei. (Urmare).

O RECLAMA folositoare se face în „CULTURA POPORULUI” care se tipărește în 30 mii de exemplare.

cea mai mare fabrică de pielărie, încălțăminte și curele de transmisiune este Frații Renner & Comp. Societate Anonimă, CLUJ. Telefon: 547, 798 și 1346. Telegrama: Dermata, Cluj.

HUNVALD. Sticle și oglinzi pentru mobilă, șlefuite în stil baroc. In formă de stea și flori, precum și după deseneuri se pregătesc artistic la fabrica și șlefuitoaria de sticle și oglinzi. CLUJ, Str. Vlașcuț 3. Telef. 147. RESMĂLȚUL OGLINZISTRICATE.

CASA DE PĂSTRARE ȘI CREDIT S. A. PE ACȚIUNI CLUJ. PIATA UNIREI 7. CAPITAL: 16.000.000 LEI REZERVA: 15.000.000 LEI. FILIALE: DEJ, DICIOSÂNĂMĂRTIN, ALBA IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ.

CURELE DE TRANSMISIUNE de următoarele specialități: Curele de piele pentru dinamuri, Compressoare și tot felul de piei pentru întrebuințare tehnică. FRATII RENNER & COMP. SOCIETATE ANONIMĂ C L U J.

Berile fabricii de bere CZELL din Cluj 'Hercules' Bere nutritoare, specialitatea brună din malt dublu — și 'Monostor' Bere deschisă — mult apreciate. din cauza calităților lor neîntrecute s'au dovedit ca marcă conducătoare. Se capătă pretutindeni.

S'a deschis basiniul băii Diana. MAGAZIN DE MODE „B-A-R-Z-A” A. GUTTFRIED. LOUIS DÉRI BLĂNAR. Reclama este sufletul!!

INDUSTRIA SĂRMEI S.A. CLUJ, Calea Victoriei 29. Telefon 347. Fabrica: Ghiriș-Arieș, Telefon 14. Gara Cămpia-Turzii. Produce: Sărmă de fier, laminată și trefilată, cuie de sărmă, fier de beton, arcuri, de mobilă și agrafe de birou.

PRIMEȘTE DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE cu livrete și cont-curent, pe lângă dobânzile cele mai avantajoase, efectuează plățile oricând fără nici un anunț prealabil. SCONTEAZĂ CAMBII. EFECTUIAZĂ remiteri pentru țară și streinătate în cel mai scurt timp și pe lângă condițiunile cele mai avantajoase. CUMPARĂ ȘI VINDE MONEDE STREINE 00000000

BANCA ARDELEANA ȘI CASA DE ECONOMII S.A. FONDATA IN ANUL 1894. CLUJ, PIATA UNIRII 32. CAPITAL SOCIAL 40 milioane lei deplin vărsat. Rezerve 8 milioane. SAFE-DEPOZITELE le ține la dispoziția onoratei clientele, pe lângă provizionul cel mai mic, (eventual cu lăcatul clientului).

Tot omul poate procura ușor licherul veritabil neîntrecut. BOGSZA Triple-Sec-Bogsza neîntrecut!